

Αναμόρφωση Νομοθεσίας
Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης
&
Εξορθολογισμός Διατάξεων
Ασφαλιστικής Νομοθεσίας

Α. Αναμόρφωση Νομοθεσίας Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης

Δεύτερος πυλώνας ασφάλισης

- ☐ Ελλάδα: Σύστημα τριών πυλώνων ασφάλισης
 - ☐ Πρώτος πυλώνας: Κοινωνική Ασφάλιση
 - ☐ Τρίτος πυλώνας: Ιδιωτική Ασφάλιση
- ☐ Δεύτερος πυλώνας: Μη υποχρεωτική συλλογική ασφάλιση
- ☐ Ελλάδα: Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ)
 - ☐ ΟΟΣΑ: ΤΕΑ + Ομαδικά Ασφαλιστήρια Συμβόλαια
- ☐ ΤΕΑ: Κεφαλαιοποιητικό σύστημα / Ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα
- ☐ Γιατί ενίσχυση της επαγγελματικής ασφάλισης;
 - ☐ Χαμηλά ποσοστά αποταμίευσης / Μακροοικονομικές συνέπειες
 - ☐ Μεσοπρόθεσμα: Χαμηλά ποσοστά αναπλήρωσης / Βιοτικό επίπεδο μελλοντικών συνταξιούχων

Δεύτερος πυλώνας ασφάλισης

- ☐ Περιορισμένη κάλυψη στην Ελλάδα - σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες
 - ☐ 28 ΤΕΑ, 55 χιλιάδες ασφαλισμένοι, 290 εκ. κεφάλαια υπό διαχείριση
 - ☐ Αλλά, αυξητική τάση
- ☐ Λόγοι:
 - ☐ Ισχυρός πρώτος πυλώνας – υψηλοί συντελεστές κοινωνικής ασφάλισης
 - ☐ Αλλά η μείωση εισφορών κατά 4.4 (+ 1) μονάδες δημιουργεί χώρο
 - ☐ Μείωση διαθεσίμου εισοδήματος λόγω κρίσης
 - ☐ Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων
 - ☐ Χαμηλή εμπιστοσύνη σε συμπληρωματικούς θεσμούς ασφάλισης

Υφιστάμενη κατάσταση

- ☐ Νόμος 3029/2002 - Ατελής ενσωμάτωση πρόσφατων Κοινοτικών Οδηγιών
- ☐ Αδυναμία ίδρυσης πολυεργοδοτικών μη κλαδικών Ταμείων
- ☐ Τριμερής Εποπτεία (ιδιαίτερα δυσλειτουργική)
 - ☐ Υπουργείο Εργασίας – Εθνική Αναλογιστική Αρχή – Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- ☐ Ισχυρά κίνητρα για (νόμιμη) φοροαποφυγή
 - ☐ Μηδενικός φόρος σε εισφορές, μηδενικός και στο κύριο προϊόν (εφάπαξ)
 - ☐ Παραδόξως, σύνταξη φορολογούμενη στον οριακό φορολογικό συντελεστή!
- ☐ Ειδική προβληματική ομάδα ταμείων (όχι ΤΕΑ, αλλά με παρόμοιους κανόνες):
Αλληλοβοηθητικά Ταμεία

Προτεινόμενες Αλλαγές

1. Απλοποίηση των διαδικασιών σύστασης των ΤΕΑ με πρότυπο καταστατικό και απαιτούμενα έγγραφα
2. Διευκόλυνση ίδρυσης πολυεργοδοτικών ΤΕΑ
(1 & 2) Διευκόλυνση ίδρυσης και λειτουργίας των ΤΕΑ στο ελληνικό περιβάλλον, που κυριαρχείται από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
3. Θέσπιση ισχυρών κανόνων χρηστής διακυβέρνησης και λογοδοσίας
Εμπέδωση και ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων προς τα ΤΕΑ
4. Μεταφορά εποπτείας στην ΤτΕ
Εμπειρία, πόροι & αξιοπιστία / Ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων προς τα ΤΕΑ

Προτεινόμενες Αλλαγές

5. Εξορθολογισμός του τρόπου φορολόγησης των προϊόντων των ΤΕΑ

Μέχρι σήμερα εισφορές (χωρίς όριο) και αποδόσεις τους αφορολόγητες (εφάπαξ, αλλά όχι συντάξεις)

Από εδώ και πέρα, εισφορές αφορολόγητες (με όριο), φόρος τελικού προϊόντος: κλιμακωτός ανάλογα με τα έτη εισφορών (τέσσερις κλάσεις, από 5% έως 20% για εφάπαξ - το μισό για συντάξεις)

Ανάγκη για ομοιόμορφη φορολογική μεταχείριση των προϊόντων της εθελοντικής ομαδικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης (ΤΕΑ και ομαδικά συμβόλαια)

Προτεινόμενες Αλλαγές

6. Μετατροπή των υφιστάμενων Αλληλοβοηθητικών Ταμείων σε ΤΕΑ

Εντός πενταετίας

Ενιαίοι κανόνες και εκσυγχρονισμός ενός εξόχως χαώδους τομέα ασφαλιστικής αποταμίευσης

Φορολογία προϊόντων δευτέρου πυλώνα: Προτεινόμενες Αλλαγές

Έτη ασφάλισης (εισφορών)	Εφάπαξ	Σύνταξη
Έως 5	20%	10%
6-15	15%	7.5%
16-25	10%	5%
26 ή περισσότερα	5%	2.5%

Φορολογία προϊόντων δευτέρου πυλώνα: Προτεινόμενες Αλλαγές

- Ελάχιστες προϋποθέσεις λήψης παροχής (εφάπαξ ή σύνταξης):
 - (α) συνταξιοδότηση από τον κύριο φορέα ασφάλισης ανεξάρτητα από το χρόνο ασφάλισης στο ΤΕΑ ή
 - (β) συμπλήρωση 67ου έτους ηλικίας ανεξαρτήτως ετών ασφάλισης στο ΤΕΑ, ή
 - (γ) 20 έτη ασφάλισης και η συμπλήρωση του 55ου έτους ηλικίας

Φορολογία προϊόντων δευτέρου πυλώνα: Προτεινόμενες Αλλαγές

- Οι παραπάνω συντελεστές αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση πρόωρης προεξόφλησης τμήματος ή του συνόλου της παροχής
 - Μόνο εφάπαξ
 - Υπό την προϋπόθεση 15 ετών ασφάλισης
- Ειδικά για άτομα με πρώτη ασφάλιση μετά τα 55 έτη, για κάθε έτος ασφάλισης μικρότερο των 5 κατά την παροχή του εφάπαξ, το ποσοστό φορολόγησης αυξάνεται κατά 5% (πέντε ποσοστιαίες μονάδες) και, αντιστοίχως, αυξάνεται η φορολογία της σύνταξης

Φορολογία προϊόντων δεύτερου πυλώνα: Προτεινόμενες Αλλαγές

- Εισφορές αφορολόγητες μέχρι ορίου (φορολογημένες στην κλίμακα, στο υπερβάλλον)
- Μέγιστο ετήσιο αφορολόγητο ποσό εισφορών: Το μικρότερο από
 - (α) Το 20% των ακαθάριστων αποδοχών του ασφαλισμένου
 - (β) 15.000 ευρώ, αναπροσαρμοζόμενο ετησίως με βάση το ποσοστό του πληθωρισμού του προηγούμενου έτους

Β. Εξορθολογισμός Διατάξεων
Ασφαλιστικής Νομοθεσίας
(σημαντικότερες διατάξεις)

Β.1. Ενθάρρυνση απασχόλησης συνταξιούχων

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Περικοπή σύνταξης γήρατος, κύριας και επικουρικής, κατά 30% ανεξαρτήτως ημερών εργασίας ή είδους σύμβασης
- Αντικίνητρο για εργασία → μείωση εσόδων → χαμηλή ή/ και αδήλωτη εργασία

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Κατάργηση περικοπής σύνταξης (από 01.01.24).
- Θέσπιση μη ανταποδοτικού πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ:
 - Μισθωτοί: 10% επί των ασφαλιστέων αποδοχών.
 - Μη μισθωτοί: 50% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κλάσης για κύρια σύνταξη
 - Μέγιστο ποσό παρακράτησης: 12πλάσιο μηνιαίας εθνικής σύνταξης

- Παροχή κινήτρων για την απασχόληση των συνταξιούχων και αύξηση του εισοδήματός τους
- Ενθάρρυνση της δηλωμένης εργασίας
- Άμβλυνση των συνεπειών του δημογραφικού στο ασφαλιστικό σύστημα και στην αγορά εργασίας

B.2. Συνταξιοδότηση με οφειλές άνω των 20.000 €

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Ανώτατο όριο οφειλών για συνταξιοδότηση: €20.000 (€6.000 για π. ΟΓΑ)
- Παρακράτηση μέρους της σύνταξης για εξόφληση οφειλής (σε 60 μηνιαίες δόσεις max)

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Αύξηση ορίου οφειλών στα €30.000 (€10.000 για π. ΟΓΑ), για οφειλότες που έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος ηλικίας τους και, επιπλέον, έχουν καταβάλει εισφορές για τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης
- Παρακράτηση 60% σύνταξης μέχρι η οφειλή να μειωθεί στις €20.000. Κατόπιν, ισχύουσες διατάξεις.
- Προϋπόθεση για υπαγωγή στη ρύθμιση: Όριο καταθέσεων €12.000 (€6.000 για π. ΟΓΑ), με άρση τραπεζικού απορρήτου

- Απεγκλωβισμός ασφαλισμένων που σήμερα δεν μπορούν να συνταξιοδοτηθούν γιατί έχουν πραγματική αδυναμία πληρωμής
- Αφορά σχετικά μικρό αριθμό περιπτώσεων

Β.3. Ενοποίηση και επιτάχυνση της απονομής επικουρικών συντάξεων

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος επικουρικής σύνταξης:
 - Ασφαλισμένοι στο πρ. ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ: 15 έτη ασφάλισης στον φορέα επικούρησης
 - Ασφαλισμένοι στα υπόλοιπα ταμεία: Ίδιος χρόνος ασφάλισης σε κύριο και επικουρικό φορέα, διαφορετικά με τη συμπλήρωση των 67 ετών, εφόσον έχουν τουλάχιστον 15ετία

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Ενοποίηση των προϋποθέσεων θεμελίωσης επικουρικής σύνταξης για όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ: μοναδική προϋπόθεση η συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης στον επικουρικό φορέα
- Η ενοποίηση επιτρέπει την ένταξη όλων των επικουρικών συντάξεων στη διαδικασία fast track

- Έκδοση απόφασης για επικουρική σύνταξη εντός 3 ως 6 μηνών
- Δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης από όσους έχουν λάβει απορριπτική απόφαση

Β.4. Χρήση προπληρωμένης κάρτας για την πληρωμή επιδομάτων Δ.ΥΠ.Α. & ΟΠΕΚΑ

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Σήμερα τα επιδόματα ΔΥΠΑ και ΟΠΕΚΑ (με την εξαίρεση του Ελαχίστου Εγγυημένου Εισοδήματος) καταβάλλονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων.

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Καταβολή των επιδομάτων ΔΥΠΑ & ΟΠΕΚΑ μέσω προπληρωμένης κάρτας (π.χ. ανεργίας, παιδιού, κλπ) – υπάρχουν λίγες εξαιρέσεις
- Όριο ανάληψης μετρητών μέχρι το 50% του ποσού
- Κίνητρα χρήσης για το υπόλοιπο 50%: δημόσιες κληρώσεις
- Έργο ενταγμένο στο RRF (10 εκ. ευρώ) – Κοινοπραξία ΥΕΚΑ, ΥΚοιΣΟ, ΥΠΟΙΚ και Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

- Απλοποίηση και εκσυγχρονισμός καταβολής επιδομάτων, ενίσχυση διαφάνειας συναλλαγών
- Αύξηση εσόδων από ΦΠΑ λόγω αύξησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών

B.5. Επέκταση επιδόματος μητρότητας σε αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Οι μισθωτές του ιδιωτικού τομέα λαμβάνουν επίδομα μητρότητας ίσο με τον κατώτατο μισθό για 9 μήνες από τη ΔΥΠΑ
- Ανάλογη παροχή λαμβάνουν οι μισθωτές του δημοσίου τομέα
- Οι αυτοαπασχολούμενες και οι αγρότισσες δεν λαμβάνουν σήμερα καμία παροχή από τη ΔΥΠΑ που να αφορά τη γονεϊκότητα

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Επέκταση (μεταβιβάσιμη στον πατέρα) του δικαιώματος της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας στο σύνολο των ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ
- Θα χρηματοδοτηθεί από τον Ειδικό Λογαριασμό Ανεργίας Αυτοαπασχολούμενων της ΔΥΠΑ
- 1^η φορά σχετική παροχή σε αγρότισσες

- Πορεία προς εξίσωση παροχών
- Ενίσχυση οικογένειας
- Κίνητρα για συμμετοχή στην αγορά εργασίας

Β.6. Υγειονομική κάλυψη ανασφαλιστών με ενεργό ΑΜΚΑ

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες υγείας με νόμο ανασφαλιστών (αρ. 33 του ν. 4368/2016) μόνο με την κατοχή ΑΜΚΑ
- Έλεγχος προϋποθέσεων μόνο κατά τη χορήγηση του ΑΜΚΑ και όχι μεταγενέστερα → παρέμενε ενεργός για πάντα
- Φαινόμενα καταστράτηγησης από μη μόνιμα διαμένοντες στη χώρα (‘ιατρικός τουρισμός’)

Προτεινόμενη μεταρρύθμιση

- Νέος ΑΜΚΑ 2πλο status
Ενεργός/ Απενεργοποιημένος
- Για την κάλυψη των ανασφαλιστών, θα απαιτείται η κατοχή ΕΝΕΡΓΟΥ ΑΜΚΑ
- Αποκλείονται άτομα που δεν έχουν νόμιμη διαμονή ή πραγματική κατοικία στη χώρα
- Πρόβλεψη για προσωρινή ενεργοποίηση του ΑΜΚΑ για διάστημα 30 ημερών.

- Μείωση της δημόσιας δαπάνης για νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανασφαλιστών